

Användning av överskottsmassor – exempel från Ale kommun

Seminarium Nätverk Renare Mark 2012-10-18

Marie Lindström
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Ale – liten kommun med stora projekt

- Utbyggnad av väg E45 och dubbelspårig järnväg Norge/Vänernbanan (Trafikverket)
- Bidragsfinansierade marksaneringar (Surte Glasbruk, Bohus varv, Surte 2:38)

Ale – liten kommun med stora projekt

- Detaljplaner på gång – några har problem med förorenad mark
- Ny ÖP på gång
- Utökat vattenskyddsområde för Göta älv

Avfall för anläggningsändamål i Ale kommun

- Överskottsmassor (lera, grus, sten osv)
- Överskottsasfalt (riven, krossad)
- Returfiberaska från SCA i Lilla Edet
- Gummiklipp från gamla bildäck

Infrastrukturprojektet i Ale

- Masshantering (90.130 B, 90.140 C)
- Mellanlagring av farligt avfall (förorenad jord)
- Upplag för mellanlagring av sprängt berg, lera mm

Infrastrukturprojektet i Ale

- Krossning och skutknackning
- Lätt förorenade massor används till sluttäckning av kommunens gamla deponi Sörmossen i Bohus
- Ren lera (analyserad) används till återfyllnad i sanerade områden

Massor från infrastrukturprojektet

- Lera från jordbruksmark
- Fyllnadsmassor från befintliga vägområden (krossmaterial mm)
- Massor av olika föroreningsgrad från arbetsområdet för väg- och järnvägsutbyggnad (gammal industrimark, banvallsmassor)
- Överskottsasfalt från uppbruten väg

Exempel på användningsändamål

- Återställning av avslutad täkt för kommande ändamål t ex bostäder, industriområde
- Terrängmodulering t ex underlätta skogs-/jordbruk, landningsbana
- Förlängning/höjning av skidbacke mm

Exempel på användningsändamål

- Reträttområden för betesdjur inom strandområde
- Rasthagar för hästar
- P-platser, uppställnings- och lastplatser
- Gång-/cykelväg, väg inom industriområde mm

Exempel från Ale kommun

90.130 B:

- Jakobsdal (Trafikverket) ca 1 miljon ton massor
- Båstorp 6:4 (Peab) ca 400 000 m³ massor

90.140 C:

- Alebacken (Peab) ca 600 000 m³ massor
- Bönabo (Trafikverket) ca 350 000 m³ massor
- Kattleberg 12:1 m fl (Trafikverket) 380 000 m³ massor

Jakobsdal utfyllnadsområde

Jakobsdal – 90.130 B

- MPD gav tillstånd 2007-08-14 t o m 2012-12-31 till uppläggning av högst 1 miljon kubikmeter massor från väg- och järnvägsbygget i Götaälvdalen
- Kontrollprogram för grund- och ytvatten
- Miljökontroll av Trafikverkets miljökontrollanter
- Redovisning i Trafikverkets kvartals-/tertiärrapporter
- Årlig miljörapport

Jakobsdal utfyllnadsområde

Jakobsdal 90.130 B

Positivt:

- Bra läge intill väg E45 – korta transporter (positivt för miljön)
- Markägarna önskar använda marken till annat
- Ekonomiskt fördelaktigt för projektet

Negativt:

- Bristande kontroll vid mottagning av massor
- Kontrollprogram för vatten otillräckligt (lak-, grund-, yt-vatten)
- Föroreningar har nyligen upptäckts i samband med detaljplanarbete (PAH-H och Cu, båda över MKM)

Himlabacken blir Alebacken

- Uppdrag från Ale kommuns exploateringsavdelning för att tillgodose lokala skidklubbens önskemål
- Omfattning: förlänga den befintliga skidbacken med ca 10 meter, anlägga tryckbank, skyddsvallar och parkeringsplats till Furulunds friluftsområde samt ny tillfartsväg högre backe
- Uppdelat i tre etapper under perioden 2008 – 2015

Alebacken – Furulunds friluftsområde

Alebacken – Furulunds friluftsområde

Alebacken – skred 2009-03-10

Alebacken – skred 2010-11-15

Alebacken – grumling och lakvatten

Alebacken – Furulunds friluftsområde

Positivt:

- Bra läge intill väg E45 – korta transporter
- Massorna kom till nytta
- Ale kommun och skidklubben önskade höja skidbacken, anlägga pulka-backe, tillfartsväg och P-plats
- Mervärde för kommunen

Negativt:

- Skred (3 tillfällen)
- Grumling i vattendrag
- Önskade ämnen i vattendrag (N, P, TOC mm)
- Klagomål (påverkan i friluftsområde, lukt, lakvatten, transporter)

Jennylund i Bohus 90.140 C

Rasthagar för hästar

- Överskottmassor (grus och sand) användes för utfyllnad
- Besparing för ridklubb som inte haft råd annars

P-plats friluftsområde

- Krossad överskottsasfalt användes för att hårdgöra P-plats
- Sparade ca 1,5 miljoner kronor åt Ale kommun

Jennylund i Bohus 90.140 C rasthagar och P-plats

Viktigt för TM att tänka på

- Se till att krav på geoteknisk utredning ställs. Den bör granskas och godkännas av oberoende expert för att undvika skred.
- Stora blottade jordytor under lång tid ger risk för grumling och utlakning av P, N och TOC till omgivande känsliga vattendrag – ställ krav på sedimenteringsbassänger med tillräcklig kapacitet och kontroll av lakvatten och sediment.